

КЪМР-ни ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНДА

Сабийлени къоркъуусузлукълары - неден да багъалы

КЪМР-ни Президенти Арсен Канокову Правительствою членлери бла кезулю кенешинде сиб сабийлени жай солуларны юсюнден баргъанды.

Анга энци эс бурулганы да бошдан тойлодо. Бу кюнде Краснодарда сабийлени солуп тургъан жерлеринде сууга батып бгленлери барыбыз да титиреттени. КЪМР-ни Президенти аны да эсертти, бизде да къоркъуулу жерле бардыла, артыкча да таулада деп, бек сакъ болурга чакъыргъанды. Ол байыл сабийлени солуларны къурауға 305 миллион сом бөлюннгени айтты, ол ача жаланда сабийле бла байламлы жумушлагъа къоратылурга ала ны къоркъуусулукъларын жалчытууға ахчаны алмагъа кереклигини черттенди.

азайтай сакъларга, ала ны бир башка жумушлагъа хайырланмагъа кереклигине эс бургъанды. «Бу иш бизде аман къуралмагъаны билеме, алай дагъада кемчиликке келди. Ала ны кетеруню сагъыш барыбыз да этерге кереклиги»,- дегенди.

КЪабарты-Малкъарда сабийлени жай солулары аман къуралмагъанына уа ол жаны бла биз Россиеде ючюнчю жерни алгъаныбыз да шагъатлыкъ этеди. Аны юсюнден КЪМР-ни уруну эм социальный айналу министры Тобойлан Альберт билдиргенди. Министр былтыр 58853 сабий солугъанын эсертти, ол 7 жылдан башлап 15 жылгъа дери сабийлени барысыны да 67,1 процентин тутханын черттенди. Байыл а 60 минг школчуну (78,8 процентин) солугъаа белгиленди. 12-чи июльгъа уа аладан 32340-сы, жары-

дан да сакълану, лагерге къоркъуусуз жетдируню къаллай мадарлары этилгенлери юсюнден тынгылы айтханды. Аны бла бирге бир къуаум проблеманы да тура этгенди. Свз ючюн, школлада солукъ лагерлени асыры бек жав барыуно ол тоузге санамагъанды. Шендю битуну солукъ жерлени 60 процентин ала тутхандарын эсертти, школдан арыган сабий дагъада ары къайтханы иги тойюдо, дегенди. Бек башы уа-ада сабийни солугъуну кюлендирирча бир торлю онг жокуду.

Дагъада солукъну кюлендирген лагерде, санаторийде бир адамгъа жетген ахчаны елчми азайтыла баргъаны жарытады министр. «Биз къоркъуусулукъну кюлендирюню илейбиз, анга уа тийишлисина ача белмейбиз»,- дегенди ол. Андан сора да, ол аукционлы бардыруну болжалы марта, апрельге кенчюрюле иги болугъу, аны лагерлени башчылары да тилегенлери айтханды. Ахчырында сабийлени жай солуларын къурауу хар иши да жик-жиги бла тергелген тынгылы программа керек болгъанын черттенди.

КЪМР-ни билим беруу эи илму министры Сафарби Шагапосовни уа билим беруу учреждениялада къуралган лагерлени юсперинден оюму башка торлюдо. Ол ала ны бек кереклиге санайды. Алада саулукъну кюлеу жаны бла онгла аз эселе да, койретуге уллу эс бурулады. Свз ючюн, сабийлеге ала ны эркинликлери аныглатадыла, бир бирге тюзюмлю болурга, адепкъильскыга, саулукълу жашуу бардырыгъа койретиле. Торлю торлю конкурсу, ушакъла бардырып, республиканы сабий автомобиль шахарчыкыгъа да этип, жоллада жюрюню жорукълары бла шагъарей этедиле. Юлголе келтирилди кинола кюрозоуп, наркотикле ёпор ол болгъанларына тохундориле. Алада экология, илму-техника, краеведение, суратлу-эстетика магъаналы отрядла ишлейдиле.

Ахчыры 2-чи бетдеди.

Тюбешу

Шуёхлукъну бегитген тюбешуле

КЪМР-ни Информация коммуникацияла, жамауат биригулюени эмда жаш тюзюню ишлери жаны бла министрствосу, Чегем району Министр элини администрациясы, «Таза жорекле» деген жаш тюзю жамауат организация оюнулау, Север Осетия - Алания Республиканы Владикавказ шахарында - Шуёхлукъну ююнде» тюбешу къурауға келишгенди эи кел да барды ол оюнуларын жашауда бардыргъандыла.

быргъалада Къуийиланы Къайсыны, Алим Кешокову, Мингитаууну суратлары, эр киши эм тишюру миллет кийимле, Нальчикни айбат жерлерини суратлары тагъы алындыла. Малкъар эм къабарты тилдеде чыкълан китап тапкала да толудула.

Культура араны башчысы Юрий Ароков аны ишени юсюнден тынгылы халар айтханды. «Бери жерлешлерибиз кел санда келеди. Ала ны араларында жаш адамла кел болгъандары бистен бек къуандырыды. Болушукъ керек болгъанга да къолубуздан келгени аймайбыз. Мында бизни жашла, къызла да кюч органлада торлю торлю къулукъларда, врачла, преподавательле, агимиле, аскерчиле да болуп ишлейдиле. Биз билли, Владикавказда окунуу къабартылгандыла бла малкъарыладан эки мингге жуукъ адам жашайды. Ала бары да башка миллетлени келечилери бла шуёхлукъда бир бирни аныгълан, бир бирге билекли этип кенечидиле»,- дегенди.

Ахчыры 2-чи бетдеди.

Тирлик жыйбу

Нашала - кепдюле, алагъа сурау а - аз

Эски Черекни бла Аргудан элени араларында Кавказ Федеральный жолуну жанында аренда торла бир немча гектар жер алып, анда къышка туларга, шендю ашарга да жаралуу нашала ёсдюргендиле. Аны жыр ючюн, ала элден кел жаш адамны чакъырдыла. Тирлики алай да окуна сортагъа сайлап, айдикле бла, розница бла да сатадыла.

Арендаторладан бири айтханга кёр, бийил нашаланы жыртыгъа тышандан чакъыртып адамла къагъыдыргъаныбызга, алагъа тап уруну болумла къурагъаныбызга эм башка затлагъа этген къоранчаларыбызны тергесек, жерге салгъан къыйынбызны арха къайтаралмайды. Нек дегенде тирлики сатар жер табылмайды.

Нашаланы жыйган кезиуде.

Эсертти

«Заманнга» жазылыргъа энтта онг барды

Хурметли жамауат! Бир торлю сымтау бла сиз 2010 жылны экинчи жарымына «Заманнга» жазыламай къалган эсегиз, халны тюзетирге онг барды. Жазылыуу 25-чи июльгъа дери жарашдырсагъыз, ана тилибизде чыкълан газетни август аддан алып башларыкъсыз. Жазылыуу багъасы 5 айгъа 296сом 75 капекду. Бизни индексибиз - 51532

КЪМР-де Адамны эркинликлери жаны бла уполномоченныйни чакъыруу сёзю **2 бет**

Атсыз къош оба **3 бет**

Бары - ислам динни юсюнден **4 бет**

Историядан къырылганды **4 бет**

Тёребек стол

Рынокланы тап халгъа ким келтирликди?

КЪМР-ни Парламентини Экономика политика, энчи ивлек эм предпринимательство жаны бла комитетини башламчылыгы бла законла чыгарыуу органда «тёребек стол» бардырылганды. Анда свз республиканы жеринде рынокланы ишлери къурау жаны бла закондательство къалай толтурулганыны юсюнден баргъанды. Комитетини председатели Ирина Марьян белгилегенди, бу тема бек магъаналыды, нек дегенде рынок ол халкъ кесини торлю торлю илзлемлери жалчытыр ючюн кел хайырланган жерди, аны себепли мында закондукъну, право нызамны эмда жамауат къоркъуусулукъну жалчытуу баш борчладан бирди.

Экономиканы айналу эм сатуу-алуу министрлиги заместители Мурат Керфов билдиргенге кёр, эркин этилип къуралган рынокланы бек кёбо Прохладный шахардадыла (25 процент). Аны азындан Налчик эм Уракан район келедиле (18,8 процент). «Розница рынокланы юсюнден эмда РФ-ни Уруну кодексине торленуле кийриуно юсюнден» Федеральный закон кючюне киргенди Къабарты-Малкъарда 18 рынок къурауға эркинлик берилгенди. Мурат Керфов жыйылгъанлары эслерин Бахсан, Зольск, Лескен, Чегем эм Прохладна районлада адамла кеслери ёсдюрген затларын сатарна жерле болмагъанларына бургъанды.

Дагъада ол озгъан заманын ичинде рыноклагъа оуу этген компанияла Федеральный законга этилген буюзукълукълары кетергенлери белгилегенди. Ала уа къалай эдиле: свз ючюн, сатуу-алуу жерлени орнатуу ала ны илеюшюню схемасы жарашдырдыла, сатуу-алуу жерле беруню юсюнден келишимле этилмегенди, сатуучулары, хайырланылган сатуу-алуу жерлени да юсперинден келишимлени реестрлери бардырылганды эм башка буюзукълукла да этилгенди.

Къоркъуусулукъну паспортлары рынокланы асламысында жарашдырылгандыла эмда къабил этилгенди. «КЪМР-де рынокланы ишлери къурауу юсюнде Закон илзгенчине, хар жерде да автотранспорт салынган жерле, ол санда хакъсызла да, къуралдыла. Жаланда «Ара» сатуу-алуу комплекс» ОАО рынокда парковкала хакъ бла ишлейдиле.

Мурат Анатольевич Федеральный закону бир-бир илзлемлери анда да толтурулмай тургъанларын эсертгенди. Свз ючюн, информация стендла адамла керемек жерлеге салынадыла, сатуучуладан келле атлары жазылган картонкалары тагъы алындыла, рынокланы тийерлеринде эркин этилмеген жерледе сатуу-алуу бардырылганы тохтамайды. Сатуу этерге эркинлик берилген адамлагъа машиналарын салыр жерле бөлүмге кезиле да терк-терк тюбейдиле, товарлары багълаларыны, ёлчмелерини тюз болгъанларын тинтир ючюн керек болган приборла да жокудула.

КЪМР-де МВД-ни Экономика аманлыкъларга къажау кюрш жаны бла управленийисыны оператив-илзлеу бөлүмюне тагъадыла Хасан Пшемурову оюмуу кёр, жалгъан эмда контрафакт продукцияны, сертификатлары болмагъан товарла бла продуктла чыгаргъанлары бла сатхаланы жуулаха тартууну кюлендирдирге керекди. Ол КЪМР-ни Парламентни аны юсюнден РФ-ни Къырал Думасына предложение берсе иги болуукъ эди деп, алай къарайды. Алай адамла жаланда гитче тазир телуу бла къутулуп къаладыла, дегенди.

Ахчыры 2-чи бетдеди.

Къайгырыу

Элли специалистлеге - жашау журтла

«Агрпромышленность комплексни айналыу» деген магъаналы проект жашауда бардырып тебиреге кюнден буюнгонлеге дери Зольск муниципальный районда жашагъан эл мюлк товар чыгарыуучула 264031 сом багъасы 1050 кредитле алгъандыла. Ол ахчаны 116204 минг сом «Малчылыкъны айналыу» программа кёр алыннганды. Ол шартланы бизге районны администрациясыны пресс-службасыны башчысы Эмма Пшурова билдиргенди.

Ол айтханга кёр, районда, кредитле алырга сюйгенлери билдирип, 895 адам жазылныла берген эдиле. Аладан 882-си кеслери эркин мюлклери айнтыргъа къыралны жанындан болушукъ тапхандыла. Ол кредитлеге эллиле малла сатып алгъандыла, къалгъан ахчаны уа мал орунлагъа ремонт этуде, алагъа торленуле кийриуде, эл мюлк техника, ол санда мирзеу жыйуучу комбайна, автоташна, тракторла эм башка керекли затла сатып алгъандыла.

Кеслери ишлери уста билген специалистлени агрпромышленность комплексни ишлери тирни къагъымуларын жалчытууға «2012 жылгъа дери эли айнтыуу» эм «Эл жерледе жашагъан специалистлени эм гражданданы жашау болумларын игилендируу» программала ахшы себеплик этгенлери да белгиле айтханды. Алагъа кёре районну жеринде 4140 квадрат метр берилгенди. Башха айтханда, 2006-2009 жылланы ичинде зольскчи эл мюлк специалистлени 34-сю жаны журтла ишленгенди, къалгъан 28-си да жашуу болумларын игилендиргенди.

Району элде урунган жаш специалистлени 20-сю юйлерини жашау болумларын игилендирмей жарамзалыгы тохташдырылганды. Ала ны тизмеси Къабарты-Малкъарны Эл мюлк эм аш-азыкъ министрствосуна ётдюрюлгенди. Району администрациясындан билдиргенлери кёр, ала да эки-он жылны ичинде жашау журтла къолуу болурла деген шынуулукъ барды.

Бизни кюрр.

УЛУУ ХОРЛАМГА - 65 ЖЫЛ

Кыш ооба

Белгисиз кыш ообаны сын ташы Кышатауагыра кире барган жерде...
Кыш ообада 37-чи армияны 2-чи гвардияны жалу аскер дивизионун 875-чи полкуну 300-ден ас мам акерисине жатат...

ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди, артыкта жап адамла. Аны тарыхы уа бек жарылууда...

Кече ортасында Севастьянов Кышатауагыра жуурук келгенди. Ол кезинде уа элли душманна ууулап тура эдиле. Батальонна кесе сагыт ючде сермешге ха-зыр болгандыла. Этмген онугура кере, уруну шук атмай, душманы сагайтмай башларга...

Полкуну команда посту элли кюн батхан жанында бир гитчерек төбөнү башында орналганды. Төбөдөн узак болмай, немисиле алыкта кирмген бир немча кой бар эди. Алайдан 300 метр узактыкта элге кирген танклары мотор таушлары эшитиле эдиле...

Севастьянов алайда окуна жагылачык этки Коркунууз жеринден энигше ачык жерге тебегенде, Носаченко аны жалатады. Алай полкуну командири арта тынгаларга унамды, ол эртенгиликтен окуна кадыс буйрукну кылай толтурууга бийм ачууланган эди. Севастьянов, аны заместител, штабны начальниги эм командын эводуо сези адамы эзиле эдиле...

Улуу Ата журт уруну бизни кыралга бек кырууна кезилендин бири 1942 жылда эдиле. Ол жылда 37-чи армияны гитчерек - Зейдлейв планн жашауда бардыра тебегенде. Алай Сталинградны колгога этер, Кавказы нефтине кызынуу мурда кынаы кызынуу башарды...

875-чү бара болганды. Элге жетерге 7-8 километр кылып, полковник П.П. Грязнов «вил-ли» бка келгенди. Аны уа 37-чи армияны командующиси болунуу ачыклар ючюн жибергенди. Болса ол дивизион командири Захарова барыры орунуна, кесине жетмген ону бка уставны илемлери толтурмай, командующисин атындан полкуну кабулдулга хаздалат...

Штабны начальниги Носаченко кесини разведчиклеринден алгын шартлап кере, немисиле Кышатауагыра кирмген эдиле. Аны алайгыш билгенден сора ол полковник Грязновдан документагын киргозот, дегенди. Алай ол документагын киргозотко орунуна полкуну командири мени бек ата таныды, деп кыюланды. Олсагарт алайгыш автомашина бка келген Севастьянов полковникни тынгандын айтканды...

Элли бирдейлген, тап жагылачык этки Коркунууз кычыкындан. Танкка, топка, пулеметла, бирден от ачып, гвардиячыла баш кетирмегенди. Адамны өмүрүн кыскартарды. «Пенсияга чыгуугу жыл сансы кеторюорюге болуугун эге алсак, ол кезинде жер жашуу эткибиз», - дегенди эксперт.

Элли айтканларына кере, 1942 жылда 28-чи октябрде эртенликке кызыу сермеш башланды эм тошге дер барганды. Ол кюн алайда бизни аскерден 300 адам душманны кыюландыргенди. Аланы элли кырттары, жаш адамлары, кез жашларын тыймай алай асырагандыла кыш ообада. 80-чи жылда аланы намысына обелиск салынганды.

ЖАНГЫЛЫКЪ

Отпускко зор болуу жиберилди

Россейлиени жылны ичинде юч айлыккы содуруу

Келе турган жылда россиялиени отпусклары кылай бир болуугу халкка аралы стандартлага кере санарыкында. Башкача айтканда, иш беринчеле былай болуа этилирикдиле - ала кыларында иштен адамды солугура зор этип жиберге керек болуукында...

Энди уа былай болуукду солууду

132-чи армияны командующига тиешилликте отпуск (бир жыл ишленген сора) 3 айлыкка эсе болмазга керек. Аны бир неча кесекте бериле болуукду. Иштен адам хар жылда бек айткан бир бири иштин ийиккы солугура керекти. Отпуску кылан конюери а отпуску барырга тиешили жыл болшогандан сора 18 айны ичинде хайрылануура керекти. Урунун кодониси ишленген кырууларда кеторюо бары неда ача ишлер ючюн, солуму ишлерге сюедиле, солук кониле ишлеу ючюн, ишчи конледигендн эсе, киборек хах тленди. Ол торюо болум иш беринчеле да хайыр берди...

Бирси кыраллада кылай бир солууду

Отпуску бек узун болгандан фардуулапкында - ала бир жылны ичинде 35 конуулук. Бра-зилчичыла бка финнуе уа - 30 кун. Аланы ыларандан а полкыла келешиле - 26 кун. Грекияла, австрияла, днмачыла, шведиле эм норвегиячыла уа полкыладан биршуду бка со туралыла отпуску. Испанияда эм Португалияда урун-на уа 22-шер кон солуудыла жыны ичине. Битву Россей солугура ары бары турган элителени ишчи адамлары жана 21 кон солуудула бир жыл ишленген сора...

Кесинги кыдалыгарынгыча кермей кыалыкыса

Социальны профидини профсоюзуну председатели Евгений Поляков «Трудах» айтхан ханерчы кере, 132-чи номерли конвенция ишленген адамны кырууларга болганылыктыга, россиялиени ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди...

Тийишли болумла кыралладыла

Алгарыкында бизни газетде билдиргенде, саулай Россияда, Кыбарты-Малкырада б кырал магнанысы болган ишге - халккы жазыуга тынгылы хазырланууга улуу жууулагыла бка кыралды. Ача бейлай шартла да шагатылай этедиле: республиканы халккын жазуу бка байламлы ишлерге 3500 адам катышырыкында. Ала бюгонлюкко производствода, бизнесде ишлеп тургандадыла, пенсиячыла, студентиле...

Кесинги кыдалыгарынгыча кермей кыалыкыса

Социальны профидини профсоюзуну председатели Евгений Поляков «Трудах» айтхан ханерчы кере, 132-чи номерли конвенция ишленген адамны кырууларга болганылыктыга, россиялиени ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди...

Кесинги кыдалыгарынгыча кермей кыалыкыса

Социальны профидини профсоюзуну председатели Евгений Поляков «Трудах» айтхан ханерчы кере, 132-чи номерли конвенция ишленген адамны кырууларга болганылыктыга, россиялиени ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди...

Кесинги кыдалыгарынгыча кермей кыалыкыса

Социальны профидини профсоюзуну председатели Евгений Поляков «Трудах» айтхан ханерчы кере, 132-чи номерли конвенция ишленген адамны кырууларга болганылыктыга, россиялиени ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди...

Кесинги кыдалыгарынгыча кермей кыалыкыса

Социальны профидини профсоюзуну председатели Евгений Поляков «Трудах» айтхан ханерчы кере, 132-чи номерли конвенция ишленген адамны кырууларга болганылыктыга, россиялиени ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди...

Кесинги кыдалыгарынгыча кермей кыалыкыса

Социальны профидини профсоюзуну председатели Евгений Поляков «Трудах» айтхан ханерчы кере, 132-чи номерли конвенция ишленген адамны кырууларга болганылыктыга, россиялиени ууулачканды. 37-чи армия, экиге бөлүнөп, кырауну иги кесек тас этенди. Кыштанга кыжауу оюнуругу союеди. Алайда имлени блокери болганын кыл билмейди...

ШИМАЛ КАВКАЗ КЮН САЙЫН

Темир жол тоннельни ишлеу бошайганды

Алдерден Социдги Красан полнага барган автомобильне аны жаны бка турган темир жолду ууулуугу 122 метр болгон тоннельни ишлеу бошайганды. Терм жорюорк поездле деп иштенген биринчи жол тоннель тау оммилгида объектеле жоланы кырайт турган кезинде ишленгенди, деп билдиргенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине «СК МОСТ» деген подряд компанияда. Бириндиринге трассада ишленкири 12 тоннелден бек кысыксызда аны ишлеуге 4 ай кеткенди...

Элпеге газ ызыла тартыладыла

Дагыстан Республикасы Хунза районунда Хунзах элге газ ызыны биринчи кесети тартылганды. Ол ызы уузулугу 48,2 километрге эм аны баш сайын 400 миллион кубометр газ берилип турдукду, деп билдиргенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине «Газпром» информация управлинисында. Компанияны правалиниши байкалтынчи орунбарасы Валерий Голубевни айтканыча кере, Дагыстанны газификациялауда бу улум магнанысы болган атлады. Аны хайрындан республиканы Хунзах эм Гумбетовск районларына 62 элпегине газ ызылары тартырга он табилганды. Алай бга энгта да бизни жерлеринде трасса прохалдыга ючюсон такам этип кеткнганбыз. Шендо иштеги кызын 9 тоннелде тау болумда шит эм чандыруу амалла бка бардырыла туралды», - дегенди компанияны келечиси.

Постланы орунлары - видеокameraла

Шимал-Кавказ федеральны округун (СКФ) баш транпорт жолларында «Кавказ» деген М-29-чу номерли федеральны трассада кырмауу-тинтичюу постланы жардыс кибгюо тонопарт ашпберит этиуге эм экономиканы айнууна чырмауук этеди. Аны ишондон РФ-чи Президентини Шимал-Кавказ федеральны округда полномочий келечиси вице-премьер Александр Хлопонин, Эсентуюкко 2020 жылга элге регионун социально-экономика жаны бка айнытууну воплотурарына жорланган пресс-конференцияда айтканды.

«Ол бек улум проблемасы - федеральны жол. Мен ача «Проблема М-29» деп атаганма, - дегенди Хлопонин. - Анда хар жоз метрден машиналары тохтатып, ача жыйганылары эге алмай кысыкка да, андагы проблема жоюлени ташыуга улуу чырмауук этеди. Казини айтыска шайкештегиче прохалдыкты магнаны кони товарын бир республикандан башкасына өтдюрюконю, жерине жеткени, аны 20 кере сыдырып алышыкында, - дегенди Хлопонин.

Полномочий келечиси оюмуна кере, жоллада адамлары машиналары кырмауу-уланга, биттеу дундилача, кетерек, бек тоз болуук эди, аланы орунларына видеокameraлар орнатып. «Аны хайрындан бек болуук эди», - дегенди ол. «Букучукты иштенге ма сымка, ошол кезде берибиз, тазир төлөтөбиз», - дейди ол. - Хар машина тохтатып, тинтип, кырауу, терселера абери табарга керешуу - иш тойюпдо ол, бир зат юзеге итеринди. Федеральны трассаны федеральны этерге керекти. Алыбызга бек сайынды эсе, аны таммаларга керекти», - дегенди полномочий келечиси.

Этушню сюйгенде жыйылгандыла

Адыгены тау этегиндеги Каменномостный посёлкында биринчи компания аралы лагерге профешендиле Россияны, Украинаны, Белоруссияны эм Предуростованы эшино сюйген тишкерилди. Алай тобуешилени бардыруу төрени бизникле америкалы тишкоруландан алгандыла, дегенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине эшюмюлени кай лагерлерини кыраууна майкуну психолог дегенла Фурсова. «Америкада ол мериоринтичтен жон халы ийдириуу кесерини продукцияларга реклама бка халккы билдирге деп бардыра эсе, бизде уа ол бир бири бка шагтырылган эм «усталккыны жашырыныклары» билир ючюн тобуешиле», - деп аныгатынды ол.

Тохташдырылган жоруктылагуа бузукулук этедиле

Шимал Осетияда туристтик кеп келгенери бка байлалы чекле кытаындагы районлага келиуге кыяк контроль эти тохташдырылганды. Ала Иракский, Аларгский эм Пригородный районлардыла. Былайдыда «Дей» деген рекреация комплекс, турбазаларны комплекси, ачык, бийик таулар да. Кай колго, ол жердеде мыкынгана да солугура бери келдиле. Ма ол элде да этнострикт маршуртулга кышуулууду, Алага келинуу эми нызамы 2006 жылдан бери жашауда бардыралды. Алай эсе да, граждандарны аспасымы, шендоде дара да билмедиле ол нызамны чеклери кылайла болгандарны неда эсе окуна алмайдыла бери келинуу нызамында.

Боевичлени болушукчулары бка тутулгандыла

Чененде боевичлени болушукчуларындан бешуелен тутулгандыла. Аны ошондон республикада МВД-ны пресс-службасыны оюнуучу Магомеда Дениев билдиргенди.

Аны айтканыча кере, тутулганын Ачой-Мартановский эм Урус-Губаево кере районлаа жашауу турмушунда башталган алпыдан башлап шендоде дери боевичле болушук турганлыга, энци алып айтканда, алагда деп аш-азык продукция сатып алып, талдырып турганылары, аныча правую кыруулуучу органдарны кыулуучулары кылайлаада жүрөгюлеринге, болгандарына оспоренден билдирип турганыларына жаугендиле», - дегенди ол.

Адан сора да. Дениев тутулгандан бири саудула буюкдурган хар кылайда болганын да айтканды. Анда номерис РПГ-26 гранатомет, трогиле ушан затдан кыл бка жарашдырылган, уяк темир кесекле бка жерленген чандырууу устройство табылгандыла.

Поездлени жорюорлерин жалчыгандыла

Дагыстанда озган ылык конде творев поезд чандырыны бузултган темир жол поезд жорюорна этигенди. Россияны МЧС-нин республиканы Баш управдыгынын пресс-службасында ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине билдиргендене кере, ремонт ишлерге жоюден аспам темир жолчу эм башка службалары адамлары, беш да ремонт этиу бка корореген поезд катышкандыла.

Бузукулук иш ышкы конде Ачи - Изберган перогенда болганды

Бузукулук иш ышкы конде Ачи - Изберган перогенда болганды. Поездни локомотивни поюбюне чандырууу устройство атыптыр конде поезд аспасымында жашауу турмушунда башталган жаралы болушына жоксулда. Локомотив да, 16 вагон да репелсалан тошудиле, ападан 13 вагон ауганды. Бу бузукулук бка байлалы угоншый иш башланганды. Тинтиле бардырындадыла.

Экспертлени аны бка байламлы прогнозылары уа кыуандырмалдыга: урунуу мардыла кеп кылай хар жерде да хане толмуулаган россияли болумда, ишленген россияли граждандарны кибюсионе конвенциядан хата тошурге окула болуукында - ала солуну конюери хайрыланмай кыларды деген кырууларды. Жангы стандартлагы кере, солук конюери тохташдыруу август ай жеткинчи башлангычы тойюлду. Урунуу халкыла аралы организациасыны экспертти Биталый Савин «Трудах» айтхан ханерчы Россияны ача кышуулугу бка байламлы вопросалны осперинден халкыла аралы келишиме да этирикче керекдиле. Ол торлю иште таммаланылгычы, баям, жылга

жорукта заман озардыкы. Ол кезинде июнде уа россияли урунганнага хах теленин берилген отпуску вопросалы, алгыныча, кыралыбызны Урунуу кодониси ишленген кырууларда кеторюо бары неда ача ишлер ючюн, солуму ишлерге сюедиле, солук кониле ишлеу ючюн, ишчи конледигендн эсе, киборек хах тленди. Ол торлю болум иш беринчеле да хайыр берди...

Москвада системалы администратор Василий Медведевине аялуу хуржунда бюгонлюкко хайырланмай турган 79 солуну коню барды. «Мен ишин бек сюйген адамма, ишимде болмай бир конюно окуна туралмаймы», - дейди ол. «Ол рекорд тойюлдо. Мени бир-бир танышларымы араларында алай алып турган заманлары 100 коню озганда да барды», - дегенди ол «Трудах» кыналгын кезиюну 2013 жылны август айны дери бошарга бичуу аты. Алай болмасы, иш беринчю, конвенцияга тиешилликте, сизини солугура зор этип жиберге керек болуукында, бир неча коню ишден кете туруп, комиссия алыргыа союеди. Конвенция тиешилликте уа, адамны отпускуа кетерге керек заманы эсе, ол адамны солук конюери да кетерип кыларды, бир торлю комиссия да беримейди.

«Иш беринчю кылууды ишленген адамны солугура зор этип жиберге керек болуукында, эки жаны да ол ишин юкюенден, бир бирге жуук айтмай, тынгылап кыюсыла, хайрыланмай кылуулуну коню келюйп кетедиле», - дейди Поляков. Ол айтханга кере, солумай ишлеу

«Труд» газетден.

Бизни корр.

Законопроект

Энтта да бир байрам

Россейде эде тутууну жагыс кюн - Экинчи дуня урушу бошалган кюн - белгилу болуукду. Кырал Думо озган конледен биринде тиешли законпроекти биринчи окулуунда кылабыз эткенди. Жаны байрамны биз 2-чи сентябрден белгилеп башаларкыбыз (кертди, кошок солуу кюно болуук тойлоодо).

төбр дуняны көп кыралларынды Экинчи дуня урушу бошалган кюнчө белгиленген. Эсе салайк: 1945 жылда 2-чи сентябрде Япония капитуляция этюно ошондон актыа кыл салган эди, алай бля уа дуняны алчы, уллу кыраллары бардырган узаккыга созулган кыяны уруш бошалганга саналганды.

көргозтгенди. - Ол бизи историбизды эмда биз ол кюнчө белгилерге керек болганын шарт токташдырырга керекбиз - ма аллайды бизи принципбиз, - деп атылатат «Известияга» Кырал Думаны Кэоруулануу жаны бля комитетини председатели Виктор Заварзин. - Биз көп консултация бардырганыбыз, ол санда алимле бля да эм былл формулировканы кылабыз эттерге келишгенбиз - Экинчи дуня урушу бошалган кюнчө дегре ошулукшакбыз. Японияны ошондон айтканду а, биз кимлеге кыажу шермешенибизни сиз анылайсыз. Дуня торлөнө барды, биз ол заманда японлу халккыга кыажу урушу бардырганыбыз деп, бир кыш да аныламазга керекди.

Кырал Думаны биринчи вице-спикери Олег Морозов атытканы, ол кюн «биз XX өкморюно эм кыйын, эм кыяны урушу кезинде бизи адамларбиз этген жигитликге эм патриотизмге хурмет этип, ол дамиланы эседе тутууну төрге айландырырга керекбиз». Японияга кыажу уруш кытышкан адамланы барысы ха Улуу Ата журт урушха кытышканлагы саналадыла, аланы тиешли кытапчыклары да бардыла, дегенди «Известияга» РАН-ны россияли историсыны институту аскер историса жаны бля арасыны таматасы Георгий Куманев. - Быллай байрамны эрте окуя кийирге керек эдик, алай японуланы жанларны тиербизми деп, кыоркуп турганбыз, - деп чертенди Георгий Куманев. - Тюзон айтканду а, бу затны магынасы уллуду - ол кюн Кызыл Аскерни Экинчи дуня урушу кезинде уллу хорланын болдурганы конодо. Историклени көлөри, мен да аланы арларын кыл болуп, ара да эки ай озганында да кырамай, Япония бля уруш Улуу Ата журт урушу бир кесегинде аны андан ары бардырылууду. Алайды да, биз ол кюн болдурганы хорланыбыз бля да өхтөмленирге керекбиз.

Көрмоч

Бары - ислам динни юсюнден

Миллет библиотекеда Мухаммад фыйгамбар тууганын 1400-жылгагы аталып кытап көрмоч ачылынганды. Мында ислам культураны бля динни тинтууге жорланган сейр чыгармала бардыла. Бек алга Кыраны аныгылау этгенде аны юсюнде дыкканы осперинден айтырга керекди - ала уа библиотекеда жалаңда жети боладыла. Аланы атлары уа былайды - «Сыйлы Кыраны жарыгы». Ала 2008 жылда Санкт-Петербургда орус ташфирни осперин айтылады. Аны бля бирге уа сыйлы кытапны хар тизгини тинтелиди. Сураланы эни эс бленюнди. Исламөведлеге, ислам динден дерле бергенде эм аны юсюнде озыдырга сойонгелеге да уллу саугыдыла бля.

Көрмочке белгилу арабөвед эм исламовед М.Пиотровскиини 1991 жылда Москвада чыккыган «Ислам дини» аталып кытапны бля бирге да барды. Кыранды тауруула, ала кыяйдан чыккыганлары да тынгылы тинтелиди мында. Кыранга аланы не магыналары барды? Ол соругу да жууп табарга болуукду.

Мында П.Климовични «Книга о Кудаме» ете прокшождони и мифология» деген чыгармасы да белгилерчиде. Ислам динни жагыс жаратылган кезиюно, Кыраны кыраулууну, ол кыайсы тилгеге көчорлөненин эм аны жашугуа кыраныны юсюнде да айтылды анда. Дагында Д.Рамааны «Исламны кыска тарыхы» деген кытапды Мухаммад фыйгамбарны тууган кюнчөндөн башлап Биэтиния бля Персияны тарыхында ислам цивилизация бля байланы не торлю магыналы ишле болганы, аны битеудуни тарыхда не жер алганы да айтылады. Россия айткылык кырал болуу юсюнде эттерге керекди? Ол соругуа жууп илепеген россиял болмаз. Ю. Михайловни. «Кыраны аныгыларга керекдиге кытабында» (ол 2007 жылда чыккыганды) россияли политик ишди кырауу кырауу кырауу дагында исламны тазалыгы неден, кыялы чыккыганы билрге сойонгелеге көп сейр затмында. Бек алга ислам (мусулман) динни Россияде жагыс жууп табарга болуукду.

МАХИЙЛАНЫ Азиза.

Топландыруу

Тышындан болушлук саклап турмай

Озган шабат кюн, кызыу болганында да кырамай, Хасанина Шаваев, Курорттун, Рахалины кырамында аты орамдала жашыган эр кишиле, тишируула жауу, эм машина жюргөн жолгага кеси ючюлери бля ремонт эттерге чыккыган эдиле. Рахалины орамда суу жууган жерлени асфальт салгырга кызырлагандыла, тазалагандыла, сыйпагандыла.

Жолдун ремонт жерлени асфальт салгырга кызырлагандыла, тазалагандыла, сыйпагандыла.

Орамга асфальт эки жыл мындан алга салынганды. Болсада Баш кырамай жюуп суула, асфальтны талап, жолу көп жерлени тешиди. Жолда жюргөн кыяйын эм кыоркыуу эди. Эллиле айта, тарыга кетип, тасюмилери таусуулардан сора, кылапканы кюркөк, сибирликке да алып, орамга чыгып, осал жолу тап халга келтиргендиле.

Жолдун ремонт жерлени асфальт салгырга кызырлагандыла, тазалагандыла, сыйпагандыла.

Кызыу

Историядан кырылганды

Иракны окуу кытаплары кыралга 24 жыл бошчылык этген адамны атын унутдургуа юрешедиле

Иракны эки жаны историдан школ эм университет окуу кытаплары алганын президент Садам Хусейн атын «америкалы уулчуу» неда «америкалы оккупация» деген сөзлени бир жерде да сатыргы эркин тойлоодо.

Иракны ошунулары шокунаны алганын кырал башчы Садам Хусейни диктор эди деп юрешедиле.

Иракны Жарыкландыруу министрствосу кырап - Ирак-новий этап, новые подходы» деген ат бля Багдада бардырылган конференция аллай рекомандация бля бошалганды. 2003 жылда америкалы көп миллетли кюле Иракга кирген заманда окуу кытап Садданы эм аны башчылык этген Баас партиясны ишлени сөйгю бля байланы оккесте эм суратла бля топтурулган эдиле. 1973 жылда окуу Саддам быллай буору этген эди - битеу окуу кытапны торлендирге, ала уа АБШ огурусу атгрессор болганыны, Ирак битеу урушда да хорламлага жетишкенди, Саддам Хусейн битеу араб дуняны жут сионизмден бек кыты курулууганы юслеринден айтырга керек эди.

Саддам он мингле бля саналган ирак школлага хар жаны бля да кыймайлы болушлук эте эди, башланган билим берюно борлу халда тамамларга керек болганыны юсюнде онуну чыгарганды ол санда кызыкчылга да билим берюно керек болганыны юсюнде да шарт айттылган эди. Бу торлю ишде жетишмерлююн Ирак 1982 жылда ЮНЕСКО-ну сагууын алганды.

Алай Иракны америкалы уулчулугундан сора жагыс власть окуу кытапдан Садданы магтаган битеу материаланы эмда 1991 жылда Ирак Кувейтте кирген заманда этиген ишлени юслеринден терс айтылган затны кетере биржук бергенди. Ол заманда Вашингтонда ошунула кытапканы жагыдан жарашдыруу, ууатылган, тозуатылган Иракны жагыс юсюне сапуулан эсе, магыналы борча санган эдиле.

Алай бля уа историсы он жала бля саналган уллу магыналы кезиюлери, юслери болу тегилеп жабилгы ана болуп, кыруулуп кыалгандыла, ол себепден а Американы, суннитлени эм шийтлени, кудулдуу куруйттылени, чюкюстолдону эм ираклыны юслеринден айтылган көп керт затланы букдуругуа юрешедиле жагыс властыла. Алайды да, 2003 жылдан бери иракны сыйлыга дегене чынтты кытапдан угтай, усталаны халпарланы көре бериледи, келишулук, жарашуулук болмаган обществоно юслеринде кесери кылайы суюселе да, алай халар айтады. Аланы бир кырауумлары америкалыаны махтадыла башталары уа аланы агрессорлагуа, уучуучулуга са-надыла.

Энди Билим берюу министрство быллай рекомандация береди: жагыс окуу кытапда кыралга Саддам Хусейн башчылык этген заманы юсюнде бек кыска айтылгы керекди, президент аны орунуна «алгынын режим» эм «диктатор» деген сөзлени хайрылангыра буорды. Америкалы уучуулу юсюнде а бир зат да айтырга керек тойлодо. Алай усталуа ол торлю илепте эс хазна бурусуна. «Российска газетадан»

Женил отлетико

Дискни сызыуда - биринчи

Пенза шахарда акылбалык болмаганы арларында Россияни биринчилиги бардырылганды. Эришуге кыралны субъектлеринден тогуз жюздөн аслам спортку кытышканды. Даражалы эришуде Кырабарты-Малклары намысын Александр Добровинский кыруулаганды. Ышандырган бля атлетибиз дискни сызыуда биринчи жерге тийшли болганды. Аны тренер Андрей Жуков юрешеди.

Проект

Граждандыла ууак борчларын төлетирик тойлодо

Сизни налок телуеюгозмио барды? Бек азды, аны инспекцияга этемде деп, заманыгызны кыраткан да кыяйын ишди кырауу эди ол быллай ратырык быллай жагылык чыккыганды. Сюде сюзуп айланырык тойлодо. Россия Президентни Дмитрий Медведев быллай предюне бергенди. Финанса министрство аны кыяыл көргенди: казгача өнкючюз 1,5 минг сомдан аз эсе, аны сюд бля алып айланырык тойлодо. Кертди аллент ошуну огурулурункуу белгиси тойлодо. Алай ууак өнкючлени жыйуу бля байланы ишлеге асыры көп кыраанча этиледиле, аны юсюне да, селени ишлери да көп болуп, аланы тамамларга да онглаы болмай турдыла.

Сизни налок телуеюгозмио барды? Бек азды, аны инспекцияга этемде деп, заманыгызны кыраткан да кыяйын ишди кырауу эди ол быллай ратырык быллай жагылык чыккыганды. Сюде сюзуп айланырык тойлодо. Россия Президентни Дмитрий Медведев быллай предюне бергенди. Финанса министрство аны кыяыл көргенди: казгача өнкючюз 1,5 минг сомдан аз эсе, аны сюд бля алып айланырык тойлодо. Кертди аллент ошуну огурулурункуу белгиси тойлодо. Алай ууак өнкючлени жыйуу бля байланы ишлеге асыры көп кыраанча этиледиле, аны юсюне да, селени ишлери да көп болуп, аланы тамамларга да онглаы болмай турдыла.

Бизни корр.

От тошуге кыажу

Сылтуу уллу келлююкдеди

КыМР-ни от тошуге кыажу юрешкен кырал службасы юсюбюздеги жылы биринчи жарымында бардырганы ишени иотгарын чыгарганды. Алты айны ичинде расулуибекеда 314 от тошугу Александр Добровинский, Ала 17 миллион 525 миң сом багысы хата келтиргендиле, 9 адам өлгенди, 35-си уа жамалы болгандыла. От тошугу асламысында адамла жашаган жердеде боладыла. Ола битеу да алай ишлени 33 процентди. Аланы баш сыйталары - тошун кинде эм оту хайрылангыра уллу келлююкдо (118), тох бля ишлеге оорудованын орнатынуу жорукларына бузуклык этюдо (69) эм пельчелени терс хайрылангыра (25).

Сизни налок телуеюгозмио барды? Бек азды, аны инспекцияга этемде деп, заманыгызны кыраткан да кыяйын ишди кырауу эди ол быллай ратырык быллай жагылык чыккыганды. Сюде сюзуп айланырык тойлодо. Россия Президентни Дмитрий Медведев быллай предюне бергенди. Финанса министрство аны кыяыл көргенди: казгача өнкючюз 1,5 минг сомдан аз эсе, аны сюд бля алып айланырык тойлодо. Кертди аллент ошуну огурулурункуу белгиси тойлодо. Алай ууак өнкючлени жыйуу бля байланы ишлеге асыры көп кыраанча этиледиле, аны юсюне да, селени ишлери да көп болуп, аланы тамамларга да онглаы болмай турдыла.

Сизни налок телуеюгозмио барды? Бек азды, аны инспекцияга этемде деп, заманыгызны кыраткан да кыяйын ишди кырауу эди ол быллай ратырык быллай жагылык чыккыганды. Сюде сюзуп айланырык тойлодо. Россия Президентни Дмитрий Медведев быллай предюне бергенди. Финанса министрство аны кыяыл көргенди: казгача өнкючюз 1,5 минг сомдан аз эсе, аны сюд бля алып айланырык тойлодо. Кертди аллент ошуну огурулурункуу белгиси тойлодо. Алай ууак өнкючлени жыйуу бля байланы ишлеге асыры көп кыраанча этиледиле, аны юсюне да, селени ишлери да көп болуп, аланы тамамларга да онглаы болмай турдыла.

Арсен Сабанов.

КыМР-ни От тошуге кыажу юреш бардырган кырал службасын пресс-службасы.

Ишлерге чакырабыз

«Заман» газетин редакциясы бийик билимди, малклар тилин уста билген жаш адамланы корректор кылуукда ишлерге чакырады. Соруулары болганча бу телефондога селенешиле: 42-75-82 неда 42-67-68.

Сизни налок телуеюгозмио барды? Бек азды, аны инспекцияга этемде деп, заманыгызны кыраткан да кыяйын ишди кырауу эди ол быллай ратырык быллай жагылык чыккыганды. Сюде сюзуп айланырык тойлодо. Россия Президентни Дмитрий Медведев быллай предюне бергенди. Финанса министрство аны кыяыл көргенди: казгача өнкючюз 1,5 минг сомдан аз эсе, аны сюд бля алып айланырык тойлодо. Кертди аллент ошуну огурулурункуу белгиси тойлодо. Алай ууак өнкючлени жыйуу бля байланы ишлеге асыры көп кыраанча этиледиле, аны юсюне да, селени ишлери да көп болуп, аланы тамамларга да онглаы болмай турдыла.

Сизни налок телуеюгозмио барды? Бек азды, аны инспекцияга этемде деп, заманыгызны кыраткан да кыяйын ишди кырауу эди ол быллай ратырык быллай жагылык чыккыганды. Сюде сюзуп айланырык тойлодо. Россия Президентни Дмитрий Медведев быллай предюне бергенди. Финанса министрство аны кыяыл көргенди: казгача өнкючюз 1,5 минг сомдан аз эсе, аны сюд бля алып айланырык тойлодо. Кертди аллент ошуну огурулурункуу белгиси тойлодо. Алай ууак өнкючлени жыйуу бля байланы ишлеге асыры көп кыраанча этиледиле, аны юсюне да, селени ишлери да көп болуп, аланы тамамларга да онглаы болмай турдыла.

УЧРЕДИТЕЛЬ: БЫКАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДКОЛЛЕГИЯ: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АППАИЛАНЫ Музафар (баш редактору оубасары, БЕПШАИЛАНЫ Муталип (баш редактору оубасары), БИТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары).

ТЕЛЕФОНА: Редактору приемыши - 42-63-01. Баш редактору оубасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууалы секретарь - 42-66-85. Секретарин - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52. РЕДАКЦИНЫ БЕЛМОЛЕРИ: Жамат-политика бөлөм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлөм - 42-66-73. Кудурту бөлөм - 42-75-82, 42-68-72. Социалны политика бөлөм - 42-66-76, 47-27-59. Жагылык эм спорт бөлөм - 47-26-39, 42-66-71. Сыймазла эм реклама бөлөм - 42-37-94. Тизмачыла бөлөм - 47-31-28. Нурат алычуула - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерла - 42-30-84. Операторла - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бля кызыгы жюротмөйдү. Кюл жамалгага рецензия этилгенди эм ала артка кыайтармайдыла. Газетде басылган материал айтканы ошунда редакцияны ошуну бля келишимге болуукду. Ала айтканы хар зат ючю Россия Федерацияны басманы юсюнде Законду тинишчилде, материаланы авторлары келсери жуууладыла. Редакция авторларды 400 татет тизмичден (машина бля жылдыгы эм 5-6 бет) кетип аламды. Газет Басманы эм асламын информацийны эркинликери жууулары бля Кырабарты-Малклар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилди. Регистрация номер - Н-0066. Индекс - 51532

Газетин басмагы КыМР-ни Информациа коммуникация, жамат биргичиле федералдык ишлери жаны бля министрствону компьютер службасы хазыр этгенди. Газет 1905 жылда Революция аты республикалы полиграфкомбинатга басылганды. Нальчик шахар, Лени аты проспек, 33. Газетин ишлери тапдыруу ючю КыМР-ни «Роспечать» акционер Управленисы жууулады. Телефонла: 42-06-51, 42-19-97. Газетин револуция аты ючю КыМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууулады. Телефон: 42-69-34

Номере грасдикге көре 19 савгата кюл салынганды, 21.00 савгата кюл салынганды. ГАЗЕТИНО ИНОМЕРИ ЧЫГАРГАНЛА: Таппасхаланы Аминат-дежурный редактор; Гайялыны Рита - жууалы секретары оубасары; Акчуруны Лариса Руза (2-чи бетле), Зезаланы Лида (3-4-чю бетле) - корректорла. Тиражи 3530 экз. Заказ № 1970

РЕДАКЦИНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Лени аты проспек, 5